

Autorky: Světlana Bělecká, Zuzana Janoušková

Jídlo a jídelna

Výukový materiál vznikl v rámci pracovní skupiny s pedagožkami z prvního stupně. Cílem bylo vytvořit takové materiály, které by umožnily začlenit výuku žáků s odlišným mateřským jazykem do běžné výuky ve třídách.

Materiál můžete používat od 2. třídy. Obsahuje základní slovní zásobu a jazykové učivo ke komunikačnímu okruhu ze školního prostředí – jídlo a školní jídelna. Je vhodný jako odrazový můstek do začátků.

Můžete použít

- pro práci s žáky ve 2.–4. třídě, kde jsou čeští žáci spolu s žáky s OMJ
- pro samostatnou práci s žáky s OMJ, jakéhokoli věku
- pro práci se skupinou žáků s OMJ (při doučování, v jazykovém kurzu)

Materiál obsahuje obrázkový slovníček, komunikační situaci (rozhovor) a cvičení na upevnění gramatiky a slovní zásoby. Celý materiál obsahuje slovní zásobu uvedenou v obrázkovém slovníčku, a proto mohou žáci pracovat i samostatně. Karty ze slovníčku se slovní zásobou se dají podle potřeby použít na jakékoli jazykové učivo pro české žáky i žáky s OMJ.

Materiály vznikly v rámci pracovní skupiny v organizaci META, o. p. s., z diskusí a spolupráce mezi učitelkami na ZŠ, lektorkami češtiny pro cizince a pedagogickými pracovníky z METY. Vytvořily je paní učitelky z 1. stupně pro své žáky a ve svých třídách je používaly. Úspěšně vyzkoušená je práce s nimi i v kurzech češtiny pro cizince, které pořádá META, o. p. s.

Obsahový cíl:

- Žák vyjmenuje a pojmenuje jídlo, věci z jídelny a patřičná slovesa.
- Žák vyhledá v obrázku, v textu klíčová slova a informace a doplní text, odpoví na otázky.
- Žák vyluští křížovku.

Jazykový cíl:

- Žák pojmenuje a zapisuje nová slova a spojí je s obrázkem (významem).
- Žák použije slovo v krátkých větách.
- Žák k sobě přiřadí slovo napsané malým tiskacím písmem, velkým tiskacím a vázaným písmem.
- Žák doplní věty.
- Žák popíše obrázek.
- Žák rozlišuje podstatná jména a slovesa, slovesné osoby.
- Žák časuje vybraná slovesa (*jíst, nejíst, mít rád*).

Slovní zásoba:

jídlo, jídelna, oběd, pití/nápoje, talíř, hrnek, sklenička, lžice, nůž, vidlička, lžička, příbor, tác, jíst, pít, dát/podat, nést/odnést, vzít si, nalít, krájet/nakrájet, polévka, sůl, jablko, banán, ovoce, jogurt, kakao, rohlík, houska, chleba,

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Autorky: Světlana Bělecká, Zuzana Janoušková

pečivo, koláč, sýr, salám, čokoláda, sladkosti, voda, limonáda, mléko, čaj, snídaně, snídám, ráno, svačina, svačím, dopoledne, oběd, obědvám, poledne, večeře, večeřím, večer, podstatná jména, slovesa, kuchařka, já, ty, on, ona, my, vy, oni, jez, nejez, mít rád/a/rádi, dobrý večer, dobrou chuť

Jazykové struktury:

To je/jsou ..., Tady je/jsou ...; Co máme k obědu/jídlu/pití? Máme ..., ... nejím/nepiju, Maminka/tatínek/děti jí ..., K snídani jím ... a piju ..., Svačím ..., Na oběd jdeme do ..., Obědvám ..., Večer jím ..., Večeřím ..., ... je podstatné jméno / sloveso. Mám rád/a ..., Nemám rád/a ..., Promiňte, co to je za jídlo? Co v tom je? A je v tom ...? To si dám. Co je ...? To nemůžu. Mám alergii. Odhlásím si oběd.

Metodické doporučení k práci s materiálem (jak pracovat s tabulkami, obrázkovým slovníčkem)

- lze vybarvovat (žáci), zvýrazňovat koncovky a jiné gramatické kategorie (předem učitel nebo žáci v průběhu)
- žáci si tabulky ponechají jako osobní složku, která jim zůstává

Rozstříhat na čtverečky a

- spojovat
- hrát pexeso
- fráze přiřazovat k obrázkům
- chňapačka (se slovy i s frázemi)
- chodička, chumelenice, vyměňovačka (viz Univerzální aktivity)
- ala kvarteto (vytváření nějaké skupiny)
- skládání do skupin podle gramatické charakteristiky (zda se mění nebo nemění konec slova ve frázi – čili je-li slovo v jiném pádě než prvním)
- skládání do skupin podle věcné souvislosti (ovoce, předměty, místnosti... + co patří do penálu...)
- třídění podle počtu slabik
- třídění podle písmene na začátku slova (tvrdé, měkké, obojetné, podle abecedy)

Odstříhnout sloupec a

- doplňovat sloupec
- procvičovat psací písmo

Používat jako slovník

Používat k práci s frázemi, větami

- práce s rozstříhanou tabulkou
- tvorba dalších frází
- vyprávění

Čtení, dramatizace

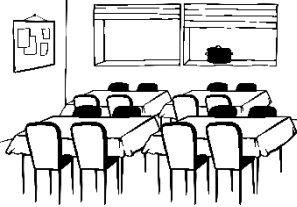
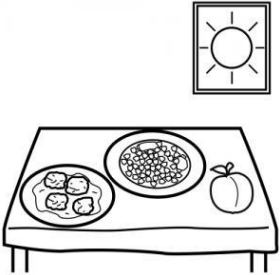

Dostupné z portálu www.inkluzivniskola.cz, vytvořeného společností META, o.p.s. za finanční podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Provoz portálu je spolufinancován z prostředků Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

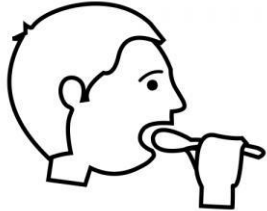
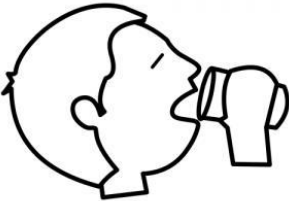
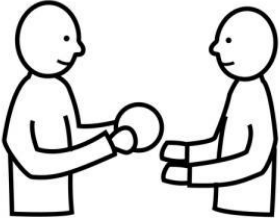
JÍDLO A JÍDELNA

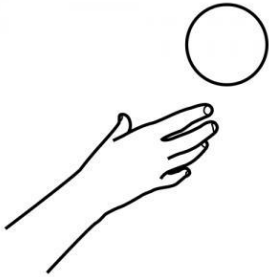

obrázek	tiskace malé	TISKACE VELKÉ	<i>psace</i>	fráze/pokyn
	<p>jídlna</p>	<p>JÍDELNA</p>	<p><i>jídlna</i></p>	<p>Jdeme do jídelny.</p>
	<p>jídlo (oběd)</p>	<p>JÍDLO (OBĚD)</p>	<p><i>jídlo oběd</i></p>	<p>Co máme k obědu? Co máme k jídlu?</p>
	<p>pití (nápoje)</p>	<p>PITÍ (NÁPOJE)</p>	<p><i>pití nápoje</i></p>	<p>Co máme k pití?</p>

	<p>talíř</p>	<p>TALÍŘ</p>	<p><i>talíř</i></p>	<p>Dej si talíř na ták.</p>
	<p>hrnek</p>	<p>HRNEK</p>	<p><i>hrnek</i></p>	<p>Nalij si čaj do hrnku.</p>
	<p>sklenička</p>	<p>SKLENIČKA</p>	<p><i>sklenička</i></p>	<p>Vezmi si skleničku.</p>

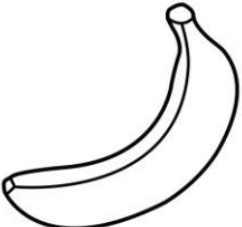

	lžíce	LŽÍCE	<i>lžíce</i>	Lžíci jíme polévku.
	nůž	NŮŽ	<i>nůž</i>	Nožem krájíme jídlo.
	vidlička	VIDLIČKA	<i>vidlička</i>	Přines si vidličku.

	lžička	LŽIČKA	<i>lžička</i>	Jogurt jíme lžičkou.
	příbor	PŘÍBOR	<i>příbor</i>	Jíme příborem.
	tác	TÁC	<i>tác</i>	Jídlo a pití máme na tácu.

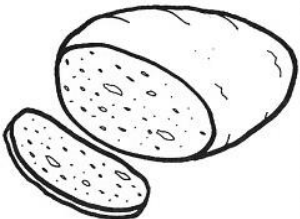
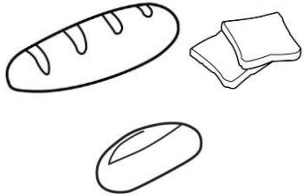
	<p>jíst</p>	<p>JÍST</p>	<p><i>jíst</i></p>	<p>Co rád/ráda jíš?</p>
	<p>pít</p>	<p>PÍT</p>	<p><i>pít</i></p>	<p>Co rád/ráda piješ?</p>
	<p>dát podat</p>	<p>DÁT PODAT</p>	<p><i>dát</i> <i>podat</i></p>	<p>Prosím, podej mi pečivo.</p>

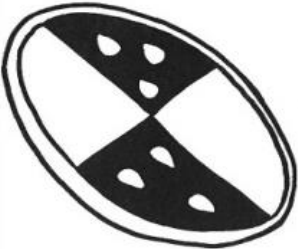
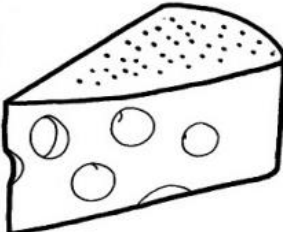
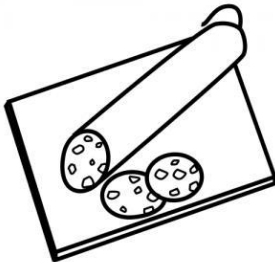
	<p>nést</p>	<p>NÉST</p>	<p><i>nést</i></p>	<p>Odnes si táč ke stolu.</p>
	<p>vzít si</p>	<p>VZÍT SI</p>	<p><i>vzít si</i></p>	<p>Vezmi si ovoce.</p>
	<p>nalít</p>	<p>NALÍT</p>	<p><i>nalít</i></p>	<p>Nalij si pití.</p>

	<p>krájet nakrájet</p>	<p>KRÁJET NAKRÁJET</p>	<p><i>krájet nakrájet</i></p>	<p>Nakrájej si jídlo.</p>
	<p>polévka</p>	<p>POLÉVKA</p>	<p><i>polévka</i></p>	<p>Polévka je horká.</p>
	<p>sůl</p>	<p>SŮL</p>	<p><i>sůl</i></p>	<p>Prosím, podej mi sůl.</p>

	<p>jablko</p>	<p>JABLKO</p>	<p><i>jablko</i></p>	<p>Mám rád/ráda jablka.</p>
	<p>banán</p>	<p>BANÁN</p>	<p><i>banán</i></p>	<p>Nemám rád/ráda banány.</p>
	<p>ovoce</p>	<p>OVOCE</p>	<p><i>ovoce</i></p>	<p>Máš rád/ráda ovoce?</p>

	jogurt	JOGURT	<i>jogurt</i>	Děkuji, jogurt nejím.
	kakao	KAKAO	<i>kakao</i>	K snídani pijeme kakao.
	rohlík	ROHLÍK	<i>rohlík</i>	K snídani mám rohlík.

	<p>houska</p>	<p>HOUSKA</p>	<p><i>houska</i></p>	<p>Svačím housku.</p>
	<p>chleba</p>	<p>CHLEBA</p>	<p><i>chleba</i></p>	<p>K večeři máme chleba se sýrem.</p>
	<p>pečivo</p>	<p>PEČIVO</p>	<p><i>pečivo</i></p>	<p>V jídelně máme pečivo.</p>

	<p>koláč</p>	<p>KOLÁČ</p>	<p><i>koláč</i></p>	<p>Nakrám si koláč.</p>
	<p>sýr</p>	<p>SÝR</p>	<p><i>sýr</i></p>	<p>Rád/ráda jím sýr.</p>
	<p>salám</p>	<p>SALÁM</p>	<p><i>salám</i></p>	<p>Nemám rád/ráda chleba se salámem.</p>

	<p>čokoláda</p>	<p>ČOKOLÁDA</p>	<p><i>čokoláda</i></p>	<p>Čokoláda je dobrá.</p>
	<p>sladkosti</p>	<p>SLADKOSTI</p>	<p><i>sladkosti</i></p>	<p>Nejez moc sladkostí.</p>
	<p>voda</p>	<p>VODA</p>	<p><i>voda</i></p>	<p>Po jídle piju vodu.</p>

	<p>limonáda</p>	<p>LIMONÁDA</p>	<p><i>limonáda</i></p>	<p>Nepij moc limonády.</p>
	<p>mléko</p>	<p>MLÉKO</p>	<p><i>mléko</i></p>	<p>Pij hodně mléka.</p>
	<p>čaj</p>	<p>ČAJ</p>	<p><i>čaj</i></p>	<p>Po obědě pijeme čaj.</p>

JÍDLO A JÍDELNA

1. Co je to? Piš psace:

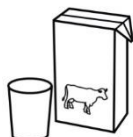
.....

.....

.....

.....

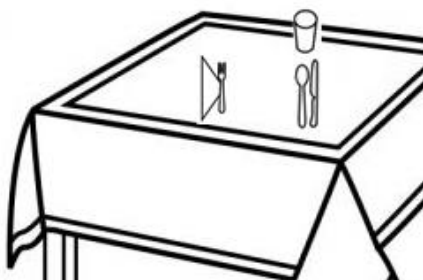

.....

.....

2. Napiš, co je na stole:

.....

3. Odpověz podle obrázku:

Co jí maminka?

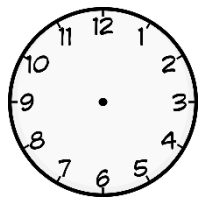
Co jí tatínek?

Co jedí děti?

4. Dokresli hodiny a dopiš věty:

SNÍDANĚ - SNÍDÁM

Ráno

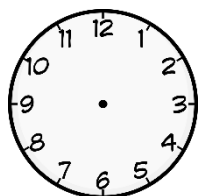

K snídani jím

a piju

svačína - svačím

Dopoledne

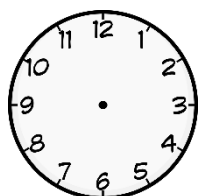

Svačím

a k pití mám

oběd - obědvám

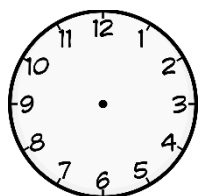
Poledne

Na oběd jdeme do

večeře - večeřím

Večer

Večer jím

a piju

5. Čti:

Jana má ráda čokoládu.

Jirka má k svačině housku se salámem.

Anička nejí snídani, k svačině si nese rohlík se sýrem.

Tomáš nemá rád čaj, v jídelně pije vodu.

Všichni mají rádi sladkosti.

Anička a Jirka nejedí polévku.

Jana nepije limonádu.

Všechny děti rády jedí ovoce.

6. Odpověz na otázky:

Co má Anička k svačině?

.....

Kdo nepije limonádu?

.....

Co pije Tomáš?

.....

Jedí všechny děti snídani?

.....

Která holka nejí polévku?

.....

Mají všechny děti rády ovoce?

.....

PODSTATNÁ JMÉNA = OSOBA, ZVÍŘE, VĚC

⇒ CO TO JE? KDO TO JE?

SLOVESA = ČINNOSTI, AKTIVITY

⇒ CO DĚLÁM? CO MÁM UDĚLAT?

7. Podstatná jména zakroužkuj červeně a slovesa zakroužkuj modře:

jíst kuchařka pití piješ lžíce pečivo
 podej nesu sůl krájet čaj vezmi si
 banán nalít odnes tác nepije

8. Spoj obrázky a osoby:

JÁ MY
 TY VY
 ON ONI
 ONA

9. Opakuj si slovesa:

JÍST

já jím	my jíme
ty jíš	vy jíte
on/ona jí	oni jedí

Jez!

NEJÍST

já nejím	my nejíme
ty nejíš	vy nejíte
on/ona nejí	oni nejedí

Nejez!

MÍT RÁD/RÁDA/RÁDI

NEMÍT RÁD/RÁDA/RÁDI

já mám rád (ráda)	my nemáme rádi
ty máš rád (ráda)	vy nemáte rádi
on má rád ona má ráda	oni nemají rádi

10. Napiš správně:

Ona (mít ráda) čokoládu.

Ona (nejíst) snídani.

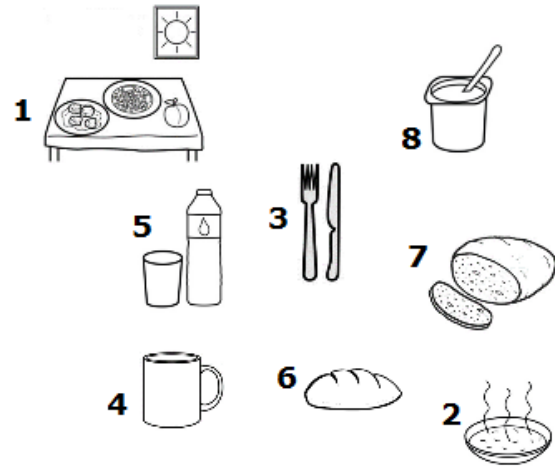
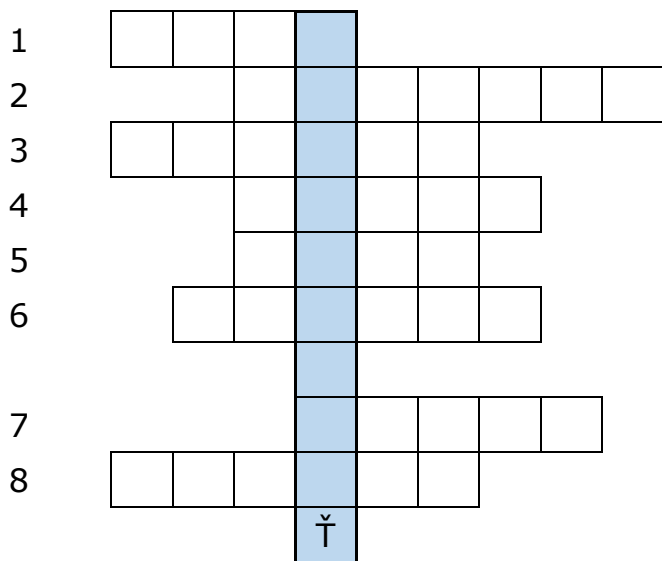
On (nemít rád) čaj.

Oni (mít rádi) sladkosti.

Oni (nejíst) polévku.

Oni (jíst) ovoce.

11. Vylušti křížovku:

12. Pamatuj si:

dobrý večer

dobrá polévka

dobré ráno

dobrý oběd

dobrá čokoláda

dobré ovoce

Dobrou chuť!

13. Čti a odpověz:

Školní jídelna

Martin: Dobrý den. Promiňte, co to je za jídlo?

Kuchařka: To je rizoto.

Martin: A co v tom je?

Kuchařka: Rýže, kuřecí maso, hrášek, mrkev, kukuřice, cibule a sýr.

Martin: A je v tom mouka?

Kuchařka: Není.

Martin: Děkuju. To si dám.

Kuchařka: Dobrou chuť.

rizoto

Může Martin jíst rizoto? ANO NE

Je v rizotu rýže? ANO NE

Jídelníček

Učitelka: Martine, potřebuješ pomoc?

Martin: Ano. Co je segedínský guláš?

Učitelka: To je vepřové maso, zelí, cibule, smetana a knedlíky.

Martin: A je tam mouka?

Učitelka: Ano.

Martin: Tak to nemůžu, mám alergii. Odhlásím si oběd. Děkuju.

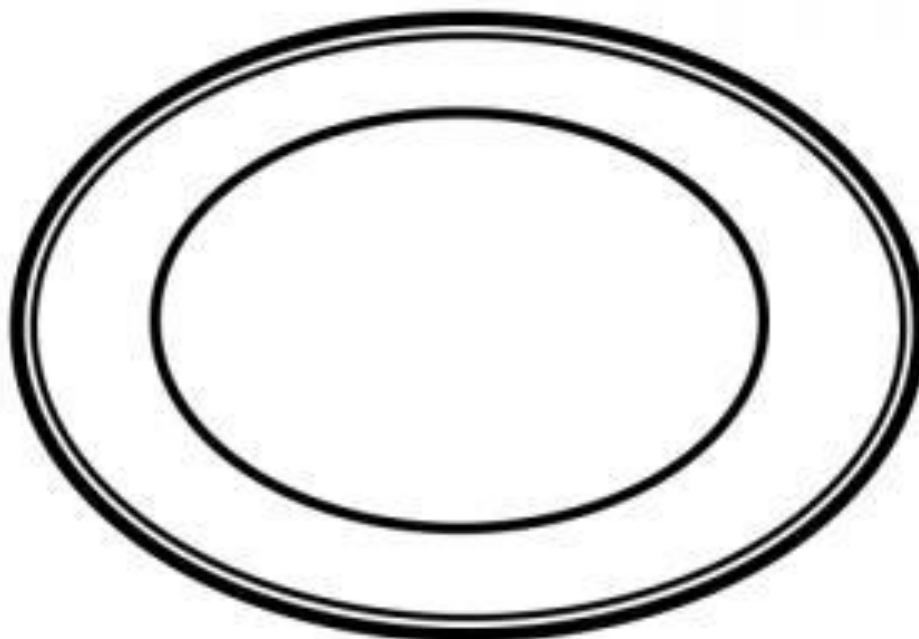
Učitelka: Není zač.

Může Martin jíst segedínský guláš? ANO NE

Je v segedínském guláši zelí? ANO NE

Půjde zítra Martin na oběd? ANO NE

14. Nakresli oblíbené jídlo ze školní jídelny a napiš, co v tom je:

Zdroje obrázků:

Autor obrázků: Vojtěch Šeda, © META, o. p. s.

Autor piktogramů: Sergio Palao, ARASAAC (<http://arasaac.org>), CC (BY-NC-SA)

Obrázky:

[cit. 2017-10-14]. Dostupný pod licencí Creative Commons a Public Domain z:

<<https://pixabay.com/cs/chl%C3%A9b-houska-hn%C4%9Bd%C3%A1-pek%C3%A1rna-308470/>>

<<http://www.freestockphotos.biz/stockphoto/16760>>

<<https://www.flickr.com/photos/105392694@N02/12794284865>>

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Szeged_goulash_from_pork.jpg>

<<http://www.globalni-cteni.cz/clanek/potraviny/>>